

HOẠT ĐỘNG ỨNG DỤNG TIẾN BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI Ở HUYỆN MINH HÓA

LƯU VĂN LỘC

Trung tâm Ứng dụng và Thống kê KH&CN Quảng Bình

Minh Hóa là huyện miền núi vùng cao nằm về phía tây bắc tỉnh Quảng Bình với diện tích tự nhiên trên 1.400km², trong đó diện tích đất rừng, đất gò đồi chiếm tỷ lệ lớn. Đây chính là thế mạnh để huyện Minh Hóa phát triển lĩnh vực nông, lâm nghiệp, tiểu thủ công nghiệp. Trong những năm gần đây, nhiều chương trình đề tài, dự án, mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã được triển khai và mang lại hiệu quả thiết thực, góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương

Trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, huyện Minh Hóa đã chú trọng đến việc đưa nhiều giống cây trồng, vật nuôi mới có năng suất, chất lượng, phù hợp với điều kiện khí hậu thời tiết, thổ nhưỡng của địa phương. Công tác chuyển giao, ứng dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất thực hiện có hiệu quả. Trong năm 2020, huyện Minh Hóa đã có nhiều chủ trương chính sách phù hợp nhằm hỗ trợ và thúc đẩy phát triển nông nghiệp; thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng theo hướng năng suất, chất lượng và hiệu quả trên một đơn vị diện tích. Tập trung chỉ đạo, triển khai nhiều giải pháp để thực hiện chương trình trọng điểm của huyện về phát triển chăn nuôi, trong đó ưu tiên hỗ trợ các loại vật nuôi có hiệu quả kinh tế cao như bò lai Sind, lợn ngoại, ong nội lấy mật; triển khai thực hiện một số mô hình khuyến nông, khuyến lâm, khuyến công... giúp nông dân tiếp cận và nhân rộng các tiến bộ khoa học kỹ thuật.

Được sự hỗ trợ của Sở KH&CN Quảng Bình, mô hình sản xuất và tiêu thụ một số cây dược liệu đã được triển khai thực hiện tại xã Yên Hóa do Công ty TNHH Thảo Mộc Nhân Sơn Dược chủ trì. Mục tiêu của nhiệm vụ nhằm xây dựng mô hình trồng cây kim ngân hoa và cây hà thủ ô để đánh giá khả năng thích nghi, từ đó hoàn thiện quy trình trồng,

chăm sóc, thu hoạch, bảo quản, chế biến; xây dựng mô hình liên kết tiêu thụ nhằm tạo thêm đối tượng cây dược liệu có giá trị kinh tế cao, góp phần phát triển kinh tế - xã hội huyện Minh Hóa.

Mô hình được thực hiện trên diện tích 1ha, trong đó 0,5ha trồng hà thủ ô đỏ với 20.000 cây, 0,5ha trồng kim ngân hoa với 10.000 cây.

Trong quá trình thực hiện, cán bộ kỹ thuật đã tập huấn hướng dẫn cho người dân các khâu từ kỹ thuật làm đất, bón phân, phủ bạt, trồng và chăm sóc cây kim ngân hoa và cây hà thủ ô đỏ theo đúng quy trình nên chỉ sau hai tháng trồng, mặc dù cuối năm 2020 và đầu năm 2021 có những đợt rét đậm, rét hại nhưng cây vẫn sinh trưởng và phát triển tốt, tỷ lệ sống đạt trên 80%. Cây kim ngân hoa phát triển dài bình quân 0,8m, có cây dài 1,2m; cây hà thủ ô đỏ dài bình quân 0,3m, có cây dài 0,5m. Trên địa bàn huyện Minh Hóa, diện tích rừng trồng của bà con khá phong phú nhưng thu nhập từ việc trồng rừng còn thấp. Việc đưa đối tượng cây trồng mới phù hợp điều kiện khí hậu thổ nhưỡng địa phương, nhất là cây dược liệu có giá trị cao sẽ là một hướng đi phù hợp.

Với lợi thế về khí hậu và thổ nhưỡng phù hợp cho việc trồng cây ăn quả, ông Đinh Xuân Nghĩa ở thôn Tân Lợi, xã Hóa Hợp đã mạnh dạn thay thế một số loại cây trồng kém hiệu quả để chuyển sang trồng cây ăn quả như ổi, bưởi da xanh, bưởi Phúc Trạch... Ông Đinh Xuân Nghĩa cho biết: Vườn ổi trên diện tích 1 sào được ông trồng từ tháng 12/2018, sau khoảng 6 tháng trồng đã cho thu hoạch, mỗi năm thu hoạch 3 lứa. Ổi được ông sản xuất theo hướng hữu cơ, không sử dụng thuốc hóa học nên chất lượng bảo đảm, được người tiêu dùng đánh giá cao. So với một số loại cây trồng khác thì hiệu quả từ việc trồng ổi cao hơn hẳn. Vườn bưởi

của ông trên 100 cây đang phát triển tốt, tuy chưa đến thời kỳ thu hoạch nhưng theo đánh giá bước đầu của cán bộ kỹ thuật Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện thì cây bưởi ở đây sinh trưởng và phát triển tốt, phù hợp với khí hậu thổ nhưỡng ở xã Hóa Hợp.

Tận dụng lợi thế rừng, phong trào nuôi ong lấy mật của bà con trên địa bàn Minh Hóa phát triển mạnh. Nhiều hộ gia đình có thu nhập khá nhờ việc nuôi ong. Bên cạnh đó, việc áp dụng kỹ thuật mới vào quy trình quay mật theo hướng tinh lọc, giảm thủy phân đã giúp cho chất lượng và giá trị mật ong trên địa bàn huyện được nâng lên đáng kể. Huyện cũng đã xây dựng được nhãn hiệu Mật ong Minh Hóa. Sản phẩm mật ong Minh Hóa có chất lượng cao, được người tiêu dùng ưa chuộng.

Gia đình ông Đình Trọng Chính, ở thôn Tân Lợi, xã Hóa Hợp là một trong những gia đình nuôi ong có hiệu quả. Hiện nay, ông đang duy trì nuôi trên 30 đàn ong lấy mật, có những thời điểm ông nuôi trên 70-100 đàn. Với kinh nghiệm nuôi ong hàng chục năm, ông Chính đã nắm bắt và ứng dụng một cách có hiệu quả các tiến bộ khoa học kỹ thuật về nuôi ong lấy mật, nhân đàn, chăm sóc, xử lý bệnh tật cho đàn ong... Nhờ vậy đàn ong của ông luôn phát triển tốt, năng suất và chất lượng mật cao. Ngoài việc nuôi ong lấy mật, ông còn tách đàn để cung cấp cho bà con nhằm phát triển mạnh nghề nuôi ong trên địa bàn.

Với lợi thế vùng gò đồi rộng lớn, huyện Minh Hóa rất thuận lợi trong phát triển chăn nuôi gia súc gia cầm. Không chỉ chăn nuôi theo phương pháp truyền thống mà huyện còn khuyến khích các tổ chức, hộ gia đình ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào trong chăn nuôi nhằm nâng cao năng suất, chất lượng và hiệu quả, đảm bảo thực phẩm sạch, an toàn đến người tiêu dùng.

Mô hình nuôi gà theo hình thức bán chăn thả của Công ty TNHH thực phẩm Minh Trung ở thôn Thanh Liêm, xã Trung Hóa được xây dựng từ năm 2019 với diện tích chuồng 500m². Trang trại luôn duy trì 5.000 con gà ta thuần chủng. Gà giống được cung cấp từ trại gà có uy tín ở Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. Trang trại áp

dụng quy trình kỹ thuật chăn nuôi hiện đại, máng ăn, máng uống luôn sạch sẽ, đảm bảo vệ sinh, định kỳ tiêm phòng dịch bệnh cho gà, sử dụng men vi sinh xử lý chất độn chuồng nên luôn đảm bảo tốt về môi trường. Công ty sản xuất theo tiêu chí: giống sạch, chăn nuôi sạch, thức ăn sạch, sản xuất sạch, giết mổ sạch để có thực phẩm sạch cung cấp cho thị trường. Gà được nuôi từ 1 ngày tuổi, sau 5 tháng sẽ xuất chuồng. Mỗi năm trang trại nuôi được 3 lứa, cung cấp cho thị trường hàng chục tấn gà thương phẩm. Sản phẩm gà đồi của Trang trại Minh Trung luôn bảo đảm chất lượng, được kiểm định ở Chi cục Thú y vùng 3 ở Nghệ An trước khi đến người tiêu dùng. Năm 2020, sản phẩm thịt gà đồi của Công ty được UBND tỉnh Quảng Bình xếp hạng 3 sao trong Chương trình mỗi xã 1 sản phẩm OCOP.

Với sự chỉ đạo, điều hành sâu sát của các cấp chính quyền địa phương trong việc đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất nên năng suất, chất lượng và hiệu quả cây trồng, vật nuôi của huyện Minh Hóa từng bước được cải thiện. Năm 2020, sản lượng lương thực đạt trên 9.500 tấn; tổng đàn gia súc trên 33.000 con, đàn gia cầm trên 130.000 con, đàn ong lấy mật gần 4.500 đàn. Ngành nghề nông thôn phát triển, hạ tầng kỹ thuật phục vụ sản xuất đã từng bước đáp ứng yêu cầu. Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới luôn được đẩy mạnh. Đời sống người dân ngày càng được cải thiện, tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo giảm đáng kể.

Có thể nói, nhờ ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất mà kinh tế - xã hội huyện Minh Hóa đã từng bước khởi sắc, đời sống người dân được nâng cao. Tuy vậy, so với các địa phương khác trong tỉnh, thì huyện Minh Hóa cũng còn nhiều khó khăn. Để phát huy và khai thác hết tiềm năng thế mạnh, huyện Minh Hóa cần chủ động và tích cực hơn nữa trong việc nghiên cứu, xây dựng và nhân rộng các mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN trong sản xuất và đời sống, không ngừng nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm, nâng cao hiệu quả sản xuất, góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội của huyện nói riêng và của tỉnh Quảng Bình nói chung ■